

Statistische bijlage De digitale economie 2009

Deze bijlage bevat enkele achtergrondgegevens behorend bij de publicatie 'De digitale economie 2009'. De tabellen zijn per hoofdstuk geordend. Het betreft veertien tabellen behorend bij de hoofdstukken 2, 4, 5 en 8.

Hoofdstuk 2

Tabel 2.3.1
Vacatures in de ICT-sector en de rest van de economie, 1995–2008¹⁾

	ICT-sector			Rest van de economie			Totaal		
	Vacatures	Banen ²⁾	Vacaturegraad ³⁾	Vacatures	Banen ²⁾	Vacaturegraad ³⁾	Vacatures	Banen ²⁾	Vacaturegraad ³⁾
	<i>x 1 000</i>		<i>aantal</i>	<i>x 1 000</i>		<i>aantal</i>	<i>x 1 000</i>		<i>aantal</i>
1995	3,7	149	25	58,6	5 529	11	62,3	5 677	11
1996	5,2	160	33	63,8	5 709	11	69,0	5 869	12
1997	8,1	171	48	83,4	5 897	14	91,6	6 067	15
1998	12,9	187	69	116,0	6 075	19	128,9	6 262	21
1999	15,5	224	69	155,2	6 470	24	170,7	6 694	26
2000	12,7	238	53	170,7	6 633	26	183,4	6 871	27
2001	9,0	240	37	161,7	6 759	24	170,7	6 999	24
2002	2,2	217	10	112,9	6 839	17	115,1	7 056	16
2003	2,4	209	12	78,9	6 786	12	81,3	6 995	12
2004	6,0	202	30	103,3	6 727	15	109,3	6 929	16
2005	8,9	210	42	143,9	6 766	21	152,8	6 975	22
2006	12,5	216	58	188,0	7 476	25	200,5	7 692	26
2007	12,7	208	61	225,5	7 648	29	238,2	7 856	30
2008*	13,4	215	62	224,1	7 781	29	237,5	7 996	30

Bron: CBS, Vacature-enquête, derde kwartaal; Enquête Werkgelegenheid en Lonen (t/m 2005) en Statistiek Werkgelegenheid en Lonen (vanaf 2006).

¹⁾ De ICT-sector is hier gedefinieerd als de SBI-groepen: 30, 3130, 3210, 3220, 3230, 3320, 3330 (ICT-industrie) en 6420, 72 (ICT-diensten).

²⁾ Vanaf 2006 zijn banen gebaseerd op gegevens uit de polisadministratie. Hierdoor is een breuk ontstaan met de uitkomsten over 2005.

³⁾ De vacaturegraad is hier gedefinieerd als het aantal vacatures per 1 000 banen.

Tabel 2.3.2
Werkzame ICT'ers naar achtergrondkenmerken, 1998–2008 ¹⁾

	Werkzame ICT'ers											Werkzame beroepsbevolking
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008
<i>aantal (x 1 000)</i>												
Totaal	213	233	261	268	271	267	261	262	251	256	272	7 410
<i>% van het totale aantal werkzame ICT'ers</i>												<i>% van werkzame beroepsbevolking</i>
<i>Beroepsgroep</i>												
Programmeurs	33	33	34	37	35	34	32	33	33	33	31	1
Technisch systeemanalisten	5	6	4	4	4	5	5	4	3	3	3	0
Systeemanalisten	51	48	47	46	48	49	53	53	53	53	51	2
Informatici	11	13	15	13	13	12	10	10	11	11	15	1
<i>Positie in werkring</i>												
Werknemers vaste arbeidsrelatie	91	92	88	87	89	87	87	87	86	85	83	79
Werknemers flexibele arbeidsrelatie	3	4	4	4	3	4	3	4	4	3	3	8
Zelfstandigen	5	4	8	9	9	9	10	10	10	12	14	13
<i>Arbeidsduur per week</i>												
12–19 uur	2	1	1	2	2	2	1	2	1	2	2	10
20–34 uur	8	10	9	10	12	12	13	13	14	13	13	29
35 uur of meer	91	89	90	88	87	86	86	85	85	86	85	61
<i>Leeftijd</i>												
15–24 jaar	8	7	8	9	7	7	6	6	7	6	7	11
25–34 jaar	44	42	44	41	38	36	34	32	31	29	30	23
35–44 jaar	29	32	32	34	34	35	36	36	36	37	35	28
45–54 jaar	17	16	13	13	17	17	20	20	21	21	22	25
55–64 jaar	2	3	3	3	4	4	5	5	5	7	6	13
<i>Onderwijsniveau</i>												
Basisonderwijs	0	1	1	.	.	1	0	0	1	1	1	5
Vmbo, mbo 1, avo ²⁾ onderbouw, totaal w.o.	7	5	7	.	.	5	5	6	6	5	5	19
vmbo, mbo 1	2	2	2	.	.	2	2	2	2	2	2	12
avo ²⁾ onderbouw	4	4	5	.	.	3	3	4	4	3	3	6
Havo, vwo, mbo, totaal w.o.	41	41	40	.	.	41	38	39	37	38	37	44
mbo 2 en 3	7	7	7	.	.	7	5	4	5	5	5	15
mbo 4	18	17	17	.	.	17	17	20	19	19	18	20
havo, vwo	17	17	17	.	.	16	15	14	13	14	14	8
Hbo, Wo bachelor	33	33	32	.	.	34	35	35	35	35	37	21
Wo masters, doctor	18	20	19	.	.	19	21	19	20	19	20	12
<i>Geslacht</i>												
Man	89	88	88	89	88	88	90	89	88	89	89	57
Vrouw	11	12	12	11	12	12	10	11	12	11	11	43
<i>Herkomst</i>												
Autochtonen	83	85	83	80	80	80	81	82	81	80	81	81
Westerse allochtonen	12	10	11	11	12	13	12	11	11	12	10	9
Niet-westerse allochtonen	5	5	6	8	8	7	7	7	8	8	8	9

Bron: CBS, Enquête Beroepsbevolking.

¹⁾ ICT'ers zijn hier gedefinieerd als de Standaard Beroepen Classificatie (SBC-)codes 514, 666, 714 en 914.

²⁾ Algemeen vormend onderwijs.

Tabel 2.4.1
ICT-investeringen, per bedrijfstak (SBI1993), 1996–2007

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
<i>lopende prijzen, mln euro</i>												
Financiële en zakelijke dienstverlening ¹⁾	2 151	2 848	3 378	3 713	3 984	4 156	3 946	3 842	4 046	4 278	4 487	4 980
Vervoer, opslag en communicatie ²⁾	1 697	2 301	2 722	4 480	5 065	4 328	2 692	2 247	2 430	2 420	2 820	2 756
Industrie	1 067	1 151	1 492	1 640	1 633	1 702	1 512	1 447	1 455	1 594	1 665	1 796
Zorg en overige dienstverlening	550	671	777	905	951	1 044	1 046	1 197	1 259	1 382	1 618	1 739
Handel, horeca en reparatie	652	628	855	1 090	1 147	1 241	1 145	1 062	1 051	1 110	1 182	1 267
Overheid	732	856	950	1 048	1 016	1 032	1 166	1 185	1 204	1 254	1 472	1 350
Bouwnijverheid	128	138	209	219	218	248	205	182	176	209	208	229
Energie- en waterleidingbedrijven	105	147	133	124	134	145	129	143	133	151	146	177
Delfstoffenwinning	45	67	74	97	87	94	116	97	110	85	96	104
Landbouw, bosbouw en visserij	48	47	54	80	85	79	79	82	71	76	67	72

Bron: CBS, Nationale rekeningen.

¹⁾ Inclusief computerservicebureaus.

²⁾ Inclusief post en telecommunicatie.

Tabel 2.4.2
ICT-investeringen, internationaal, 1996–2007¹⁾

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
%												
Australië	19,9	21,1	21,0	22,6	26,0	24,7	24,2	22,9	21,4	18,9	.	.
België	18,4	19,4	21,5	21,7	24,2	23,3	20,3	19,9	20,1	.	.	.
Canada	18,0	17,5	18,8	19,9	20,6	20,2	19,2	18,8	18,5	17,3	16,6	16,4
Denemarken	18,5	19,8	19,5	21,6	19,9	19,2	22,0	22,0	22,0	22,1	.	.
Duitsland	14,1	14,5	15,3	16,6	17,5	17,8	17,0	15,3	14,8	15,1	15,3	13,8
Finland	17,5	17,5	18,7	19,4	19,5	17,9	18,5	20,1	19,2	21,2	.	.
Frankrijk	15,5	17,5	18,7	19,9	19,2	20,5	19,2	18,5	17,6	17,4	16,9	16,7
Ierland	11,1	9,4	10,8	9,9	10,0	9,8	8,5	7,7	8,1	7,5	7,7	.
Japan	12,6	12,1	12,0	13,0	15,0	15,1	14,8	14,8	14,6	14,3	13,8	.
Nederland	16,1	17,7	18,7	18,9	19,7	19,9	19,1	20,0	21,4	22,1	.	.
Verenigd Koninkrijk	24,3	23,3	24,9	26,7	29,3	28,5	27,0	24,9	25,8	26,4	.	.
Verenigde Staten	25,6	27,1	27,6	29,8	31,7	30,4	29,4	29,1	28,5	26,9	26,4	29,1
Zuid-Korea	10,6	11,8	13,3	14,9	17,0	15,1	13,9	11,8	11,8	12,2	.	.
Zweden	23,3	24,8	27,1	28,7	31,3	28,7	26,3	24,7	24,3	25,6	25,0	.

Bron: OESO, Factbook 2009.

¹⁾ Percentage van totale bruto investeringen (exclusief woningen).

Tabel 2.5.1
Gemiddelde jaarlijkse groei in- en uitvoer van ICT-goederen naar type, internationaal, 1996–2006

		Telecommunicatie	Computer-apparatuur	Elektronische componenten	Audio en video	Andere ICT-goederen
%						
Canada	Invoer	7,3	3,6	-1,8	11,6	6,8
	Uitvoer	7,7	-1,6	0,8	12,4	10,3
Denemarken	Invoer	13,1	4,4	7,8	6,7	8,7
	Uitvoer	11,5	2,8	6,8	5,5	6,6
Duitsland	Invoer	15,9	8,1	9,0	7,1	9,6
	Uitvoer	10,4	10,9	9,4	6,8	10,2
Finland	Invoer	16,5	3,2	9,0	12,4	7,0
	Uitvoer	11,9	-2,2	5,7	11,8	8,4
Frankrijk	Invoer	15,3	3,2	3,4	7,9	6,3
	Uitvoer	9,5	-2,3	3,7	3,3	8,3
Ierland	Invoer	14,2	7,6	2,3	4,2	14,6
	Uitvoer	1,5	5,9	8,4	7,1	11,6
Japan	Invoer	0,7	3,3	7,7	4,7	6,7
	Uitvoer	-7,9	-2,2	3,9	3,9	5,9
Nederland	Invoer	13,5	10,3	6,9	11,2	8,9
	Uitvoer	13,4	10,3	7,2	13,8	15,6
Verenigd Koninkrijk	Invoer	15,1	4,0	-3,7	10,2	6,5
	Uitvoer	21,0	1,1	1,2	3,1	5,9
Verenigde Staten ¹⁾	Invoer	13,0	3,2	-2,6	11,5	9,4
	Uitvoer	1,7	0,2	1,2	5,0	6,5
Zuid-Korea	Invoer	5,9	7,7	11,1	11,1	5,5
	Uitvoer	24,8	12,3	12,0	-1,7	14,0
Zweden	Invoer	9,3	4,2	1,4	12,9	5,0
	Uitvoer	3,1	8,4	1,8	17,3	4,7

Bron: OESO, ITCS-database.

¹⁾ Voor de Verenigde Staten geldt de periode 1999–2006.

Hoofdstuk 4

Tabel 4.1.1
ICT-gebruik bedrijven naar bedrijfstak (SBI 2008) en bedrijfsomvang, 2008 ¹⁾

	Intern netwerk	Intranet	Extranet	Internet	Breedband-internet	Website
% van het totale aantal bedrijven						
Totaal	86	33	18	96	86	84
<i>Bedrijfstak, SBI 2008</i>						
Industrie	90	30	14	97	88	86
Energiebedrijven; winning en distributie van water; afvalverwerking	93	48	25	97	92	87
Bouwnijverheid	81	15	8	96	83	78
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	86	37	23	96	88	82
Vervoer en opslag	81	23	16	93	81	79
Logies-, maaltijd- en drankverstreking	55	12	5	90	72	78
Informatie en communicatie	97	65	38	99	97	94
Financiële instellingen	93	64	36	96	93	85
Verhuur van en handel in onroerend goed	88	40	21	93	86	89
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	94	47	24	97	93	91
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	86	26	15	95	84	83
Gezondheids- en welzijnszorg	92	43	17	97	86	87
<i>Bedrijfsomvang</i>						
10– 19 werkzame personen	81	22	15	95	82	80
20– 49 werkzame personen	88	35	18	96	88	85
50– 99 werkzame personen	95	48	20	97	94	92
100–249 werkzame personen	97	66	29	99	97	93
250–499 werkzame personen	99	80	38	99	97	96
500 en meer werkzame personen	99	89	50	100	99	98

Bron: CBS, ICT-gebruik bedrijven 2008.

¹⁾ Bedrijven met tien en meer werkzame personen.

Tabel 4.5.1
Gebruik van Radio Frequency Identification (RFID), naar bedrijfstak (SBI 2008) en bedrijfsomvang, 2008 ¹⁾

	Gebruikte toepassing					
	Persoons-herkenning of toegangscontrole (toegangspasje)	Product-herkenning (o.a. tegen-gaan diefstal, merk- vervalsing)	Volgen en sturen van het productie- proces	Voorraad-beheer en het volgen van goederen in de productie-keten	Herkennen van bedrijfs-inventaris/-apparaten voor onder-houd of beheer	Betalings-toepassingen (tolpoorten, openbaar vervoer)
% van het totale aantal bedrijven						
Totaal	7	1	1	2	1	1
<i>Bedrijfstak, SBI 2008</i>						
Industrie	10	1	2	2	1	0
Energiebedrijven; winning en distributie van water; afvalverwerking	18	7	5	4	5	1
Bouwnijverheid	3	0	0	1	0	0
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	7	2	1	3	1	0
Vervoer en opslag	9	2	3	4	1	4
Logies-, maaltijd- en drankverstreking	4	0	1	0	0	1
Informatie en communicatie	16	1	1	0	1	1
Financiële instellingen	12	0	1	0	1	0
Verhuur van en handel in onroerend goed	9	0	0	0	0	0
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	9	0	1	1	0	1
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	4	1	1	1	1	0
Gezondheids- en welzijnszorg	7	0	1	0	0	1
<i>Bedrijfsomvang</i>						
10– 19 werkzame personen	4	0	1	1	0	0
20– 49 werkzame personen	7	1	1	1	0	1
50– 99 werkzame personen	12	1	2	3	1	1
100–249 werkzame personen	20	3	4	5	2	1
250–499 werkzame personen	27	2	3	4	2	3
500 en meer werkzame personen	32	5	5	7	5	4

Bron: CBS, ICT-gebruik bedrijven 2008.

¹⁾ Bedrijven met tien en meer werkzame personen.

Hoofdstuk 5

Tabel 5.3.1
Redenen voor verrichte onlineaankopen, 2009 ¹⁾

	Heel belangrijk	Enigszins belangrijk	Helemaal niet belangrijk
	%		
Gemak (tijdswinst, flexibiliteit)	70	19	11
Beschikbaarheid producten	50	25	24
Lagere prijzen	48	33	19
Grotere keuze producten	33	44	23

Bron: CBS, ICT-gebruik huishoudens en personen, 2009.

¹⁾ Personen die in de 3 maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek online aankopen hebben gedaan.

Tabel 5.3.2
Relevantie van websitekenmerken bij onlineaankopen, 2009 ¹⁾

	Heel belangrijk	Enigszins belangrijk	Helemaal niet belangrijk
	%		
Zekerheid over wettelijke rechten, garanties	64	26	10
Gemak website	66	29	5
Kwaliteitscertificaat, aanwezigheid keurmerk	46	31	23
Beoordelingen, feedback gebruikers	36	39	26

Bron: CBS, ICT-gebruik huishoudens en personen, 2009.

¹⁾ Personen die in de 3 maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek online aankopen hebben gedaan.

Tabel 5.3.3
Redenen om niet online te winkelen, 2009 ¹⁾

	Totaal	12–24 jaar	25–44 jaar	45–64 jaar	65–75 jaar
	%				
Voorkeur voor zelf winkelen	59	54	56	62	63
Andere reden	58	68	56	55	49
Niet nodig	44	49	51	39	41
Bezorgdheid over veiligheid	33	22	32	36	45
Bezorgdheid over privacy	25	14	27	29	34
Geen vertrouwen in levering	22	19	21	24	26
Geen ervaring met online winkelen	17	13	13	21	23
Geen betaalkaart voor internet in bezit	5	5	6	5	3
Problematisch om thuis goederen te ontvangen	2	1	3	2	2
Relevante informatie moeilijk vindbaar	1	2	1	2	1
Internetaansluiting te traag	1	1	1	1	0

Bron: CBS, ICT-gebruik huishoudens en personen, 2009.

¹⁾ Internetgebruikers die in de 12 maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek geen online aankopen hebben gedaan.

Hoofdstuk 8

Tabel 8.3.1
Ontwikkeling in het gebruik van mobiele diensten in Nederland, 2007–2009

	2007	2008	2009
	<i>% van respondenten</i>		
SMS	80	79	79
MMS	23	24	22
E-mail	20	21	21
Surfen	13	19	18
Nieuws en weer	12	15	16
Zoekdiensten	15	15	.
Ringtones	17	15	12
Games	9	12	12
Icons: plaatjes, logo's, wallpapers	10	12	11
Vertrektijden trein, vlucht	5	11	11
Entertainment: jokes	5	10	.
Navigatiediensten	.	.	10
Google Maps	.	.	10
Gezondheidsdiensten	6	9	.
Lokalisatiediensten	5	10	9
Bankroutines	7	10	9
Social networking	.	.	9
Reserveren/kopen toegangskarten	6	8	8
Streaming muziek	.	11	8
Veiligheidsdiensten	3	7	.
Muziek downloaden	9	11	7
Event-specifieke diensten	7	9	7
Videotelefonie	3	6	.
Microbetalingen	3	7	6
Gepersonaliseerde mobiele webpages	.	.	6
Chatten	9	9	5
Hotelpresentatie, reserveren hotel	2	7	5
Mobiel winkelen	3	5	5
RSS feeds	.	.	5
Reserveren/aanschaffen van trein-/vliegticket	2	8	4
Aandelenkoersen	4	5	4
Blogs	.	.	4
Mobiele televisie	1	5	3

Bron: TU Delft, 2009.

Tabel 8.3.2
Gebruik mobiele diensten onder jongeren (15–24 jaar), 2008–2009

	2008	2009
	<i>% respondenten</i>	
SMS	93	88
MMS	46	54
Surfen	33	41
E-mail	23	34
Nieuws en weer	26	34
Games	28	34
Streaming muziek	28	30
Ringtones	26	25
Icons: plaatjes, logo's, wallpapers	26	25
Lokalisatiediensten	20	25
Vertrektijden trein, vlucht	18	25
Chatten	21	23
Bankroutines	13	23
Reserveren/kopen toegangskarten	11	23
Event-specifieke diensten	15	21
Muziek downloaden	25	20
Mobiel winkelen	10	18
Hotelpresentatie, reserveren hotel	13	16
Microbetalingen	8	16
Aandelenkoersen	8	16
Veiligheidsdiensten	11	14
Mobiele televisie	10	13
Reserveren/aanschaffen van trein-/vliegticket	10	11

Bron: TU Delft, 2009.

Tabel 8.3.3
De meest gebruikte mobiele diensten naar inkomen, 2009

	Benedenmodaal	Modaal	Bovenmodaal
	<i>% respondenten</i>		
SMS	77	78	81
MMS	23	24	21
E-mail	21	20	21
Surfen	19	16	19

Bron: TU Delft, 2009.

Tabel 8.3.4
Vergelijking van ontwikkeling in het gebruik van mobiele diensten tussen Finland en Nederland, 2007–2009

	Finland			Nederland		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	<i>% respondenten</i>					
SMS	96	96	96	80	79	79
MMS	61	72	72	23	24	22
E-mail	34	40	46	20	21	21
Web 2.0	.	10	20	.	.	.
Surfen	32	36	42	13	19	18
Zoekdiensten	65	76	74	15	15	.
Nieuws/weer	32	32	39	12	15	16
Ringtones	55	56	50	17	15	12
Games	14	32	26	9	12	11
Vertrektijden trein, vlucht	17	31	36	5	11	11
Navigatiediensten	.	.	35	.	.	10
Google Maps	.	.	35	.	.	10
Entertainment: jokes	17	.	.	5	10	.
Gezondheidsdiensten	12	13	10	6	9	.
Bankroutines	15	20	18	7	10	9
Lokalisatiediensten	12	21	28	5	10	9
Social networking	9
Reserveren/kopen toegangskarten	12	30	31	6	8	8
Muziek streaming	.	.	26	.	11	8
Veiligheidsdiensten	10	.	.	3	7	.
Event-specifieke diensten	14	.	.	7	9	7
Icons: Plaatjes, logos, wallpaper	45	49	41	10	12	7
Muziek downloaden	20	21	23	9	11	7
Videotelefonie	13	20	24	3	6	.
Microbetalingen	26	32	35	3	7	6
Gepersonaliseerde mobiele webpages	.	.	14	.	.	6
Chatten	5	.	.	9	9	5
Hotelpresentatie, reserveren hotel	8	28	28	2	7	5
RSS-feeds	.	11	12	.	.	5
Mobiel winkelen	17	.	.	3	5	5
Aandelenkoersen	7	.	.	4	5	4
Reserveren/aanschaffen trein-/vliegticket	9	29	28	2	8	4
Blogs	.	10	10	.	.	4
Mobiel Televisie	36	13	10	1	5	3

Bron: TU Delft, 2009.